

1. PELASTUSOPISTON TOIMINTA

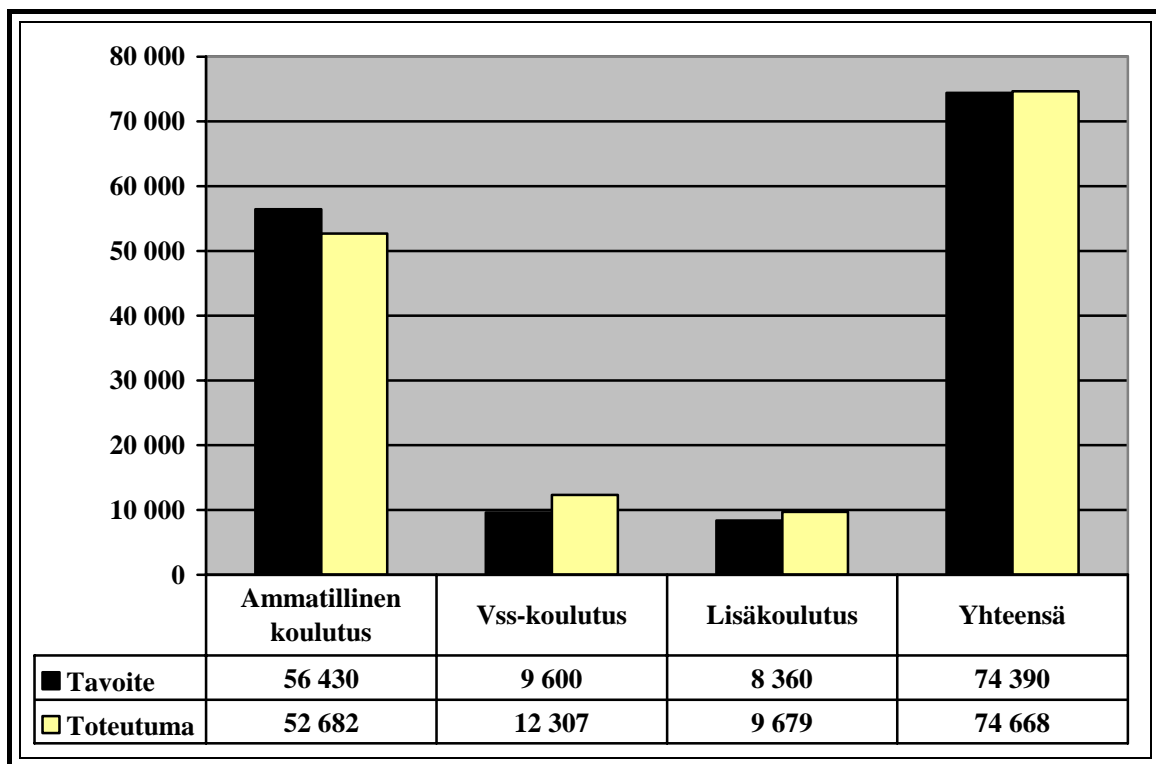
1.1 Yleistä

Pelastusopiston toiminnan lähtökohta ja kehys on kuvattu hyväksytyssä opiston toiminta-ajatuksessa:

Pelastusopisto on alansa johtava asiakaslähtöisesti toimiva, jatkuvasti toimintaansa kehittävä tieto-taidon keskus, jonka tehtävänä on parantaa ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuutta

- kouluttamalla pelastusalan ammattilaisia ja muita pelastusosaamista tarvitsevia, kouluttamalla viranomaisia ja muita asiantuntijoita poikkeusolojen tilanteisiin sekä
- tarjoamalla muita alansa koulutus- ja asiantuntijapalveluita sekä kotimaisille että ulkomaisille asiakkaille

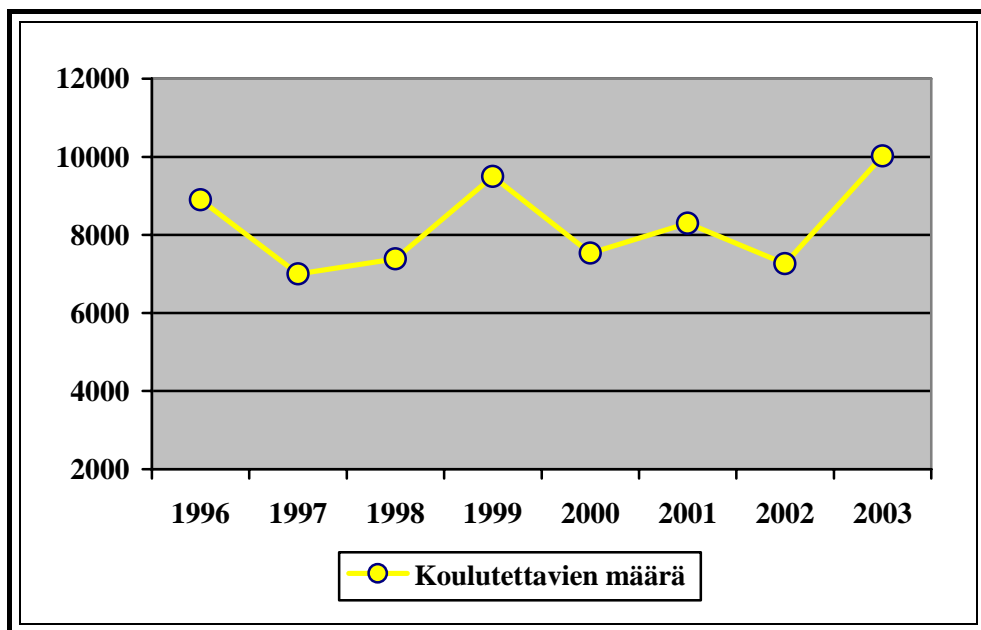
Pelastustoimen ammattikoulutusta järjestetään niin, että alalle saadaan koulutustarvetta vastaava määrä hyvän peruskoulutuksen omaavia henkilöitä ja heille voidaan antaa ammattitaidon ylläpitämiseksi tarvittava täydennyskoulutus.

Kaavio 1: Koulutettavapäivätavoitteet ja toteutuma 2003.

Kokonaisuutena ottaen Pelastusopisto ylitti niukasti koulutettavapäivätavoitteensa vuonna 2003. Ammatillisen koulutuksen puolella tavoitteesta hieman jäätiin, mutta ammatillisen täydennyskoulutuksen¹ hyvän koulutettavapäiväkertymän ansiosta koulutettavapäivien kokonaistavoite lievästi ylitettiin. Eniten tavoitteesta jäätiin hintatuetussa lisäkoulutuksessa, jonka tavoite saavutettiin noin 70 prosenttisesti. Toisaalta liiketaloudellisin periaattein järjestettävä lisäkoulutus ylitti koulutettavapäivätavoitteensa lähes kolminkertaisesti, mikä seurauksena lisäkoulutus kokonaisuudessaan ylitti tavoitteensa.

Koulutettavien määrällinen tavoite vuodelle 2003 oli 6 337 henkilöä. Toteutuma kasvoi 10 018:aan, eli Pelastusopiston koulutukseen osallistui enemmän koulutettavia kuin milloinkaan aikaisemmin. Koulutettavien määrän selvä ylitys johtui lähinnä varautumiskoulutuksen ja liiketaloudellisin periaattein järjestetyn koulutuksen selkeistä tavoitteiden ylityksistä.

Kaavio 2: Koulutettavien määrä 1996 – 2003.

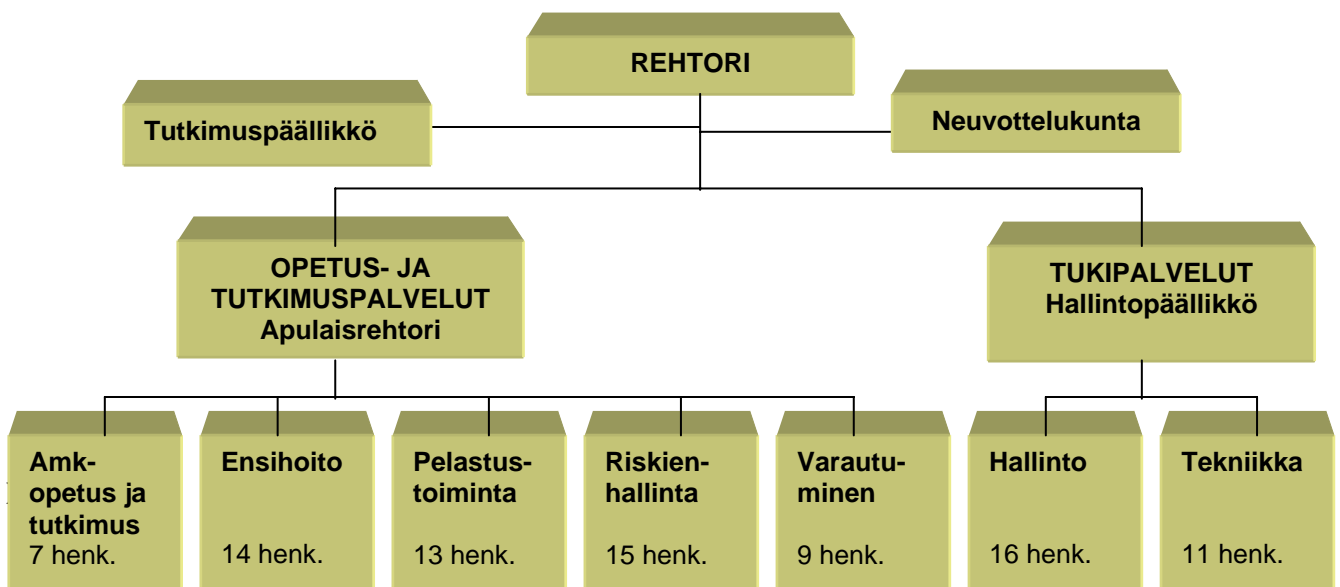
Vuonna 2003 Pelastusopistossa järjestettiin seuraavat kansainväliset koulutustapahtumat:

- YK:n hallinnoiman Kosovon pelastustoimen edustajien kurssi toukokuussa.
- Kesäkuussa järjestettiin Naton rauhankumppanuusohjelman mukaisesti CEP/CIMIC (Civil Emergency Planning/Civil-Military co-operation) -kurssi. Kurssi järjestettiin yhdessä Naton kanssa.
- YK:n koulutusohjelmaan kuuluva UN-CM Coord Course järjestettiin joulukuussa yhteistyössä YK:n Humanitaaristen asioiden koordinoitumiston kanssa.

¹ Ammatilliseen täydennyskoulutukseen sisältyy sekä vss-koulutus että lisäkoulutus.

Pelastusopisto vastasi syyskuussa pidetyn Nordic Peace –rauhanturvaamisharjoituksen pelastustoimen osuuden suunnittelun koordinoinnista ja yksi opettajista osallistui harjoitukseen. Belgian sisäministeriön ja Euroopan Komission järjestämän “Florival II – One year after” –harjoituksen suunnittelutyöryhmän jäsenenä toimi yksi Pelastusopiston opettaja. Samoin yhden opettajan voimin Pelastusopisto oli edustettuna Naton General Guidelines for Protection of the Civilian Population against CBRN risks –raportin tuottaneessa työryhmässä vastaten raportin koulutusosuudesta sekä yksi opettaja osallistui vuonna 2004 Norjassa toteutettavan TRIPLEX-harjoituksen suunnittelutyöryhmään.

Pelastusopistossa tehdyn pelastusalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan käynnistämistä koskevan selvityksen perusteella käynnistyi vuoden 2002 alusta opistolla tutkimuksen ja kehittämistoiminnan keskus, jota tutkimuspäällikön tehtävissä koordinoi ja johti yksi yliopettaja. Rahoitusvaikeuksista johtuen tutkimus- ja kehittämistoimintaa ei voitu toteuttaa siinä laajuudessa kuin aiemmin oli suunniteltu. Vuoden aikana toiminta pääsi kuitenkin hyvään alkuun. Opistossa tehtiin periaatepäätös toiminnan jatkamisesta myös vuonna 2003, jolloin ulkopuolisen tutkimuksen lisäksi voimavaroja kohdistetaan erityisesti tehtävien opinnäytetöiden sekä opiston muiden innovaatioprojektien koordinointiin. Lopullisena tavoitteena on edelleen koko pelastusalaan palveleva ja kehittävä valtakunnallinen ja hyvät resurssit omaava erikoisalan T&K-keskus.

Kaavio 3: Organisaatio 2003

1.2. Opetus

Pelastaja- hätäkeskuspäivystäjä- ja alipääällystökurssit säilyttivät vuoden 2003 aikana erinomaaisesti vetovoimaisuutensa opiskelemaan hakeutuvien joukossa. Palopääällystön koulutusohjelman kohdalla jatkui tilanne, jossa nuorisokoulutuksen opiskelijapaikat oli jälleen vaikea saada täyteen, mutta aikuiskoulutuksessa alkaneelle kurssille oli hakijoita jälleen moninkertaisesti aloituspaikkoihin nähden.

Vuoden merkittävin koulutukseen liittyvä ratkaisu tehtiin, kun palopääällystön koulutusohjelman nuorisokoulutus päätettiin ”avata” kaikille toisen asteen koulutuksen suorittaneille, ts. elokuussa 2004 alkavaan koulutukseen voivat hakeutua pelastaja- ja hätäkeskuspäivystäjätutkinnon suorittaneiden ohella myös lukion päättötutkinnon suorittaneet, ylioppilaat tai kolmivuotisen ammatillisen perustutkinnon suorittaneet. Samalla päätettiin kiintiöidä nuorisokoulutuksen 30 aloituspaikkaa niin, että pelastusalan miehistötutkinnon suorittaneille ja valintakokeen hyväksytyksi suorittaneille varmistetaan vähintään 10 aloituspaikkaa.

Päätöstä valmisteltiin Pelastusopiston johtoryhmissä, opiston henkilöstöinfoissa, sisäasianministeriön pelastusosaston järjestämässä informaatiotilaisuudessa alamme sidosryhmille sekä luonnollisesti yhteistoiminnassa Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Hätäkeskusten vuoromestarikoulutuksesta rakennettiin 20 opintoviikon laajuinen esimiestaidollinen, Pelastusopiston ja Poliisikoulun toteuttama koulutusohjelma. Koulutusta varten kirjoitettiin uusi opetussuunnitelma. Koulutus järjestetään monimuoto-opetuksena, jolloin erityistä huomiota on haluttu siirtää työn ja opintojen kiinteään, molempia hyödyttävän vuorovaikutuksen syntymiseen.

Myös muu hätäkeskusten päivystyshenkilöstön täydennyskoulutus laajeni merkittävästi.

Ammatillisessa täydennyskoulutuksessa on painopiste siirtynyt entistä selvemmin asiakaslähtöisesti toteutettujen koulutusten suunnitteluun ja järjestämiseen. Asiakkaat vaihtelivat Nokiasta eduskuntaan ja aiheet käsittelivät laajasti pelastustoimen ja siihen läheisesti liittyvän turvallisuuden teemoja.

Täydennyskoulutustyyppisellä oppisopimuskoulutuksella oli edelleen merkittävä asema opiston koulutustarjonnassa.

Opettajakunnan ammattitaitoa ylläpidettiin ja kehitettiin monipuolisella täydennyskoulutuksella, josta osa oli kansainvälistä koulutusta. Opettajia on edelleen kannustettu osallistumaan opettajien pedagogisiin opintoihin (35 ov). Opettajien työelämäyhteyksiin on myös kiinnitetty huomiota.

1.3 Tukipalvelut

Opiston harjoitusalueelle valmistui vuoden lopulla uudisrakennus. Harjoituspaloasemana toimivassa rakennuksessa on kalustohalli, luokkahuonetiloja sekä sprinklersimulaatiotila. Uusi rakennus mahdollistaa harjoitusalueen monipuolisemman käytön koulutuksessa ja tarjoaa lämmintä halli- ja varastotilaa sekä havainnollisen sprinklersimulaatiojärjestelmän opetuksen ja tutkimuksen käyttöön.

Valtioneuvoston kevään 2003 kehyspäätöksessä vahvistettiin Pelastusopiston määräraha-kehysten korotus, mikä mahdollistaa merkittävän opiskelijamäärän lisäämisen ja toimitilojen lisärakentamisen. Opiston lisärakennushanke käynnistettiin syksyllä 2003 ja rakennusten on määrä olla valmiit syksyllä 2005.

Vuonna 2003 laadittiin opiston tietohallinnon kokonaiskartoitus ja määriteltiin tietohallinnon kehittämisstrategia. Opiston hätäkeskussimulaattoriin hankittiin uusi ELS-hätäkeskustietojärjestelmä, lähiverkko laajennettiin harjoitusalueelle ja matkahallintajärjestelmä päivitettiin Persona Travel –sovellukseen.

1.4 Henkilöstö

1.4.1 Nykyiset henkilöstöpanokset

	HENKILÖTYÖVUODET			
	Johto + tukipalvelut	Opetus	Yhteensä	%-muutos
1999	26,09	56,36	82,45	2,70
2000	25,97	57,50	83,47	1,24
2001	26,71	58,31	85,02	1,86
2002	28,14	56,48	84,62	-0,47
2003	28,10	56,84	84,94	0,38

Taulukko 1: Henkilötyövuodet

Opiston virkasuhteiset henkilöstövoimavarat pysyivät vuonna 2003 lähes edellisvuoden tasolla. Henkilöstön määrän kehitys on viime vuosina ollut hyvin maltillista.

	VAKINAINEN HENKILÖSTÖ					MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ					KAIKKI YHT.
	Johto+ tukipalvelut	Opetus	Yht.	%-muutos	%-osuus	Johto+ tukipalvelut	Opetus	Yht.	%-muutos	%-osuus	
1999	22	44	66	-1,49	76,74	4	16	20	17,65	23,26	86
2000	24	43	67	1,52	79,76	3	14	17	-15,00	20,24	84
2001	23	46	69	2,99	83,13	3	11	14	-17,65	16,87	83
2002	25	45	70	1,45	81,40	5	11	16	14,29	18,60	86
2003	26	51	77	10,00	86,52	5	7	12	-25,00	13,48	89

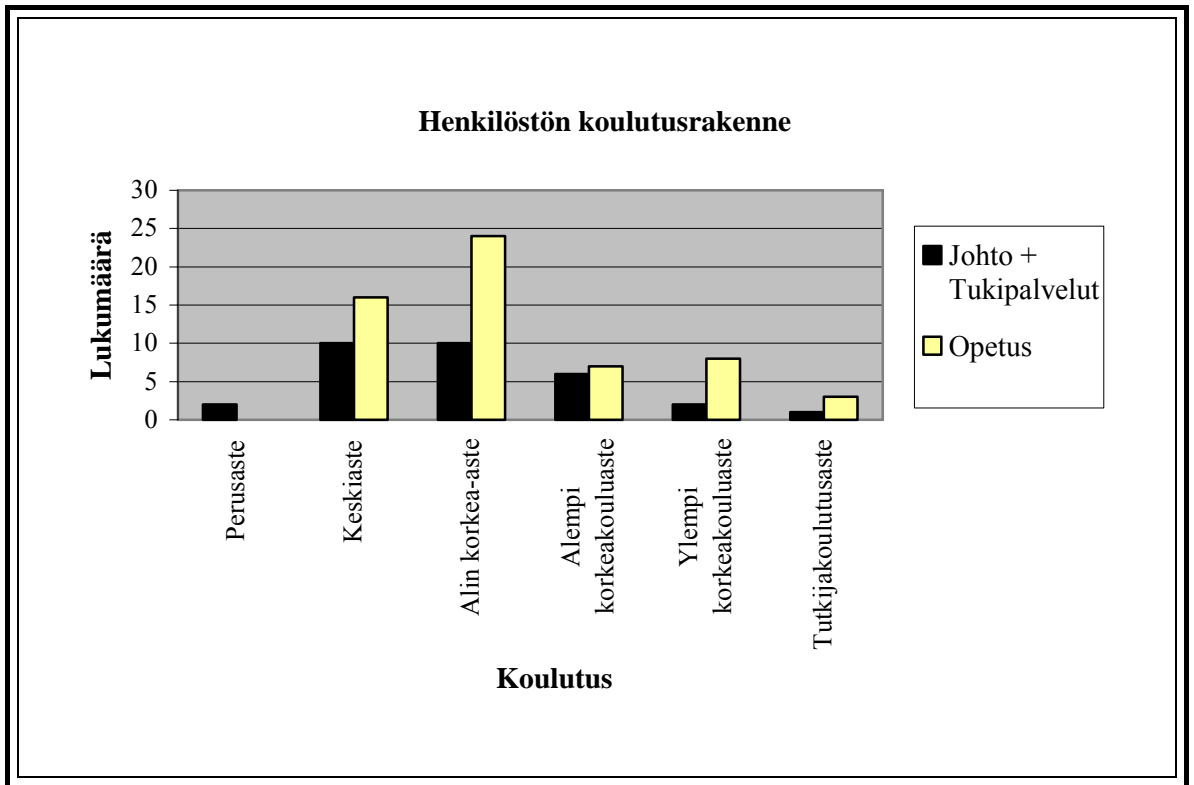
Taulukko 2: Vakainainen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.

Määräaikaisen henkilöstön osuus opiston henkilökunnasta vaihtelee vuosittain, mutta viime vuosina määräaikaisten virkasuhteiden osuus on ollut selvästi pienemmän päin. Määräaikaisen henkilökunnan osuus vuoden 2003 lopussa oli 13,5 %. Budjettivaltion määräaikaisen henkilöstön osuus vuonna 2002 oli 30,4 %, joten Pelastusopistossa määräaikaisia virkasuhteita käytetään selvästi valtion keskiarvoa vähemmän.

Ikä (v)	VAKITUINEN HENKILÖSTÖ			MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ			YHTEENSÄ			% - jakauma ikäluokittain
	Johto+ tuki-palvelut	Opetus	Yhteensä	Johto+ tuki-palvelut	Opetus	Yhteensä	Johto+ tuki-palvelut	Opetus	Yhteensä	
20-24										
25-29	1		1	3	2	5	4	2	6	6,74
30-34	1	4	5		1	1	1	5	6	6,74
35-39	4	5	9	2	2	4	6	7	13	14,61
40-44	4	15	19		1	1	4	16	20	22,47
45-49	8	11	19		1	1	8	12	20	22,47
50-54	5	12	17				5	12	17	19,10
55-59	2	4	6				2	4	6	6,74
60-64										
65-	1		1				1		1	1,12
YHTEENSÄ	26	51	77	5	7	12	31	58	89	100,00
Keski-ikä	45,77	45,16	45,36	31,40	35,29	33,67	43,45	43,97	43,79	

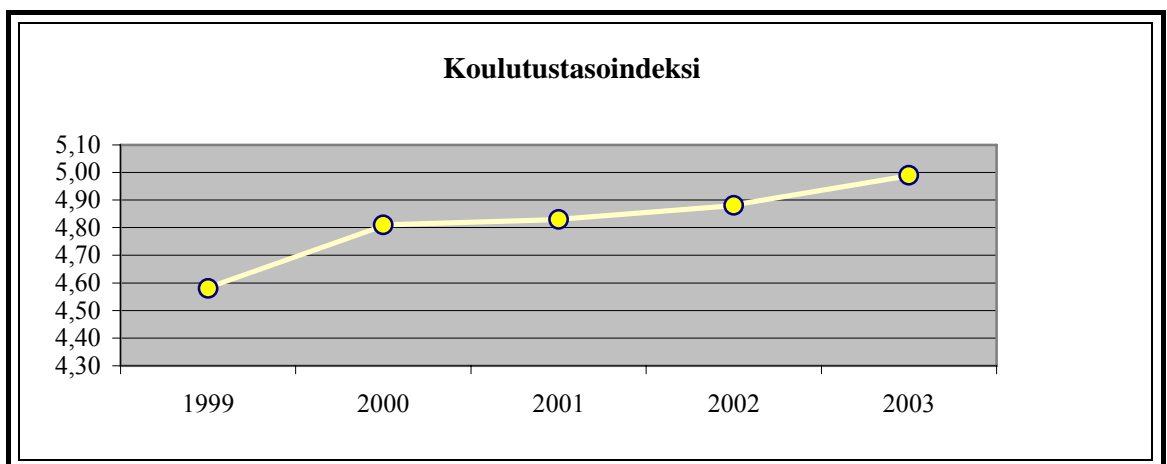
Taulukko 3: Henkilöstön ikärakenne 31.12.

Pelastusopiston koko henkilökunnan keski-ikä on 43,8 vuotta. Vuoden aikana keski-ikä nousi edelleen noin neljällä kuukaudella, mutta keskimääräisen ikääntymisen vauhti hidastui. Opetushenkilöstön keski-ikä jopa laski hieman. Budjettivaltion henkilöstön keski-ikä vuonna 2002 oli 42,5 vuotta eli Pelastusopiston keski-ikä on valtion keskiarvoa korkeampi.

Kaavio 4: Henkilöstön koulutusrakenne

Pelastusopiston henkilökunnasta 28 % on suorittanut vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon. Luku nousi edellisvuodesta viidellä henkilöllä. Budjettivaltiolla vastaava luku vuonna 2002 oli 39 %. Palomestari-/päällystökurssin tutkinnon suorittaneita opistossa on 18.

Kaavio 5: Koulutustasoindeksi

Pelastusopiston koulutustasoindeksi on 4,99. Valtion vuoden 2002 vastaava luku oli 5,1. Opiston koulutustasoindeksi on kohonnut vuosittain tasaisesti kohti tavoitteenasetettua tasoa 5,0.

Poissaolot

Sairauspoissaoloja oli opistossa 6,2 työpäivää henkilötyövuotta kohden (yht. 529 työpäiv/v). Sairauspoissaolot vähenivät lähes puoleen edellisvuodesta. Valtion vastaava luku vuonna 2002 oli 8,8. Tapaturmasta aiheutuneita sairauspäiviä vuonna 2003 oli opistossa 27 sairauspäivää. Huomattavaa on myös, että vuonna 2003 ei ollut pitkiä, yli 90 päivää kestäneitä sairauspoissaoloja ollenkaan.

1.4.2 Henkilöstöinvestoinnit

Koulutus

	KOULUTUSTA SAANEET								%/työvoimakustannuksista
	Henkilöitä	Koulutetut/henkilöstö (%)	Koulutuspäivät	Pvt/koulutettu	Pvt/henkilötyövuosi	€	€/henkilötyövuosi	€/koulutettu	
1999	72	87,33	693	9,63	8,41	69.361	841	963	2,2
2000	80	95,84	496	6,20	5,94	59.230	710	740	1,8
2001	71	83,51	462	6,51	5,43	56.262	662	792	1,7
2002	66	78,00	395	5,98	4,67	61.379	725	930	1,8
2003	57	67,11	255	4,47	3,00	40.328	475	708	1,1

Taulukko 4: Koulutusta saaneet

Henkilöstökoulutuksen määrä väheni selvästi edellisvuosiin verrattuna. Henkilöstökoulutuksessa olleiden määrä suhteessa henkilötyövuosiin on opistossa 67,0 % ja koulutuspäiviä suhteessa henkilötyövuosiin on 3,0 päivää. Vastaavat luvut budjettivaltiolla vuonna 2002 ovat 78 % sekä 5,3 päivää. Pelastusopiston henkilöstökoulutuksen menot olivat enää ainoastaan 1,1 % työvoimakustannuksista, kun vastaava suhdeluku valtiolla keskimäärin on 1,6 %, joten opisto on jäänyt täydenniskoulutusinvestoinneissa valtion keskiarvolukujen alapuolelle, mikä ei ole ollut Pelastusopiston tavoite. Pelastusopisto pyrkii kääntämään täydenniskoulutuksen tunnusluvut selvästi paremmaksi vuonna 2004.

Työajalla tapahtuvan koulutuksen lisäksi henkilökunta on osallistunut jatko- ja täydenniskoulutukseen myös työajan ulkopuolella.

2. TOIMINNAN TULOKSET

2.1. Määrälliset tulokset

	TOTEUTUMA 2001	TOTEUTUMA 2002	TAVOITE 2003	TOTEUTUMA 2003	EROTUS/ TAVOITE 2003	EROTUS 2003/ 2002
1. TUTKINNOT	168	166	157	146	-11	-20
2. KOULUTETTAVAPÄIVÄT	70.793	71.384	74.390	74.668	278	3.284
2.1 Ammatillinen peruskoulutus	49.604	53.227	56.430	52.682	- 3.748	-545
2.2 Ammatillinen lisäkoulutus	21.189	18.157	17.960	21.986	4.026	3.829
- Varautumiskoulutus (1 §)	10.809	10.095	9.600	12.307	2.707	2.212
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	4.921	4.216	5.600	4.195	- 1.405	-21
- Täydennyskoulutus (2 §)	1.210	1.400	1.360	1.110	-250	-290
- Muu koulutus (3 §), hintatuettu	7.627	5.278	5.300	3.885	- 1.415	-1.393
- Muu koulutus (3 §), liiketaloudellinen	1.543	1.384	1.700	4.684	2.984	3.300
3. LISÄKOULUTUSKURSSIT	303	265	160	291	131	26
- Varautumiskoulutus (1 §)	125	128	123	124	1	-4
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	21	24	25	23	-2	-1
- Täydennyskoulutus (2 §)	5	5	4	4	-	-1
- Muu koulutus (3 §)	173	132	33	163	130	31
3. KOULUTETTAVAT HENKILÖT	8.294	7.259	6.337	10.018	3.681	2.759
- Varautumiskoulutus (1 §)	5.729	5.082	5.709	7.382	1.673	2.300
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	2.007	1.777	1.874	1.527	-347	-250
- Täydennyskoulutus (2 §)	77	92	72	66	-6	-26
- Muu koulutus (3 §)	2.488	2.085	556	2.570	2.014	485

Taulukko 5: Määrällisten tulosten tavoitteet ja toteutuma

Ammatillisessa peruskoulutuksessa vuonna 2003 valmistui 11 opiskelijaa suunniteltua vähemmän, samoin koulutettavapäivien määrä oli vastaavasti jonkin verran suunniteltua alhaisempi. Tähän vaikuttivat monet tekijät: osa päällystööpiskelijoista ilmoittautui amk-lainsäädännön tuomaa oikeutta soveltaen poissaoleviksi joko toisen tai molempien lukukausien ajaksi. Keväällä 2003 valmistunut ruotsinkielinen pelastajakurssi toteutettiin vahvuudella 13, kun tavoitteena oli 15 opiskelijaa. Joidenkin opiskelijoiden valmistuminen on myös lykkäytynyt mm. fyysisten vammojen vuoksi.

Pelastusopiston koulutettavapäivätavoite saavutettiin hyvin. Ammatillisen peruskoulutuksen kohdalla toteutuman jälkeensäjäneisyys johtuu samoista syistä kuin tutkintojen määrää edellisessä kappaleessa arvioitaessa esitettiin. Ammatillisen lisäkoulutuksen puolella erityisesti varautumiskoulutuksessa ja liiketaloudellisessa täydennyskoulutuksessa ylitettiin tavoitteet selvästi. Liiketaloudellisin periaattein järjestyn kurssimuotoisen täydennyskoulutuksen kysyntä on edelleen huomattavan suurta.

Pelastusopisto 2003
Toimintakertomus

AMMATTIKURSSIT	Kevät	Syky	Yhteensä
Päällystö	8	4	12
Alipäällystö	-	15	15
Pelastaja	43	57	100
Hätäkeskuspäivystäjä	-	19	19
Yhteensä	51	95	146

Taulukko 6: Ammattikursseilta valmistuneet 2003

2.2 Taloudellisuus

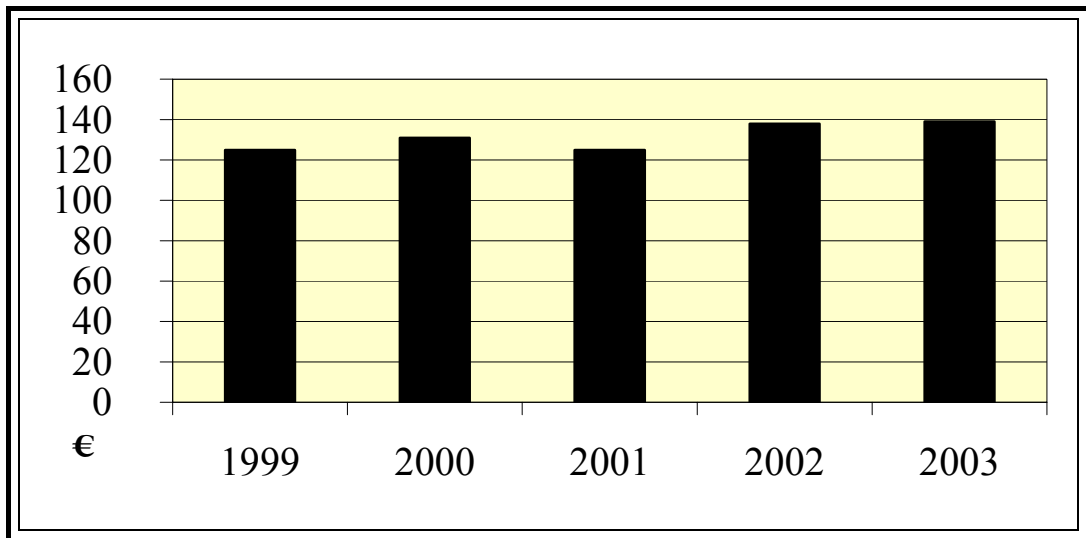
KOULUTUSSUORITTEET	Tulossopimuksen mukainen tavoite	Tulossopimuksen mukainen toteutuma	Kustannusperusteinen toteutuma	Tavoitteen ja tulossopimuksen mukaisen toteutuman erotus
Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta, €				
- vuonna 2001	122	125	132	+3
- vuonna 2002	126	138	135	+12
- vuonna 2003	125	139	134	+14
- vv. 2002 ja 2003 erotus	-1	+1	-1	
Opiskelijakohtainen käyttömeno ammatillisessa koulutuksessa €/vuosi				
- vuonna 2001	21.360	23.026	24.590	+1.666
- vuonna 2002	22.705	26.442	25.582	+3.737
- vuonna 2003	23.200	28.950	27.447	+5.750
- vv. 2002 ja 2003 erotus	+495	+2.508	+1.865	
Opiskelijakohtainen käyttömeno päällystön amk-koulutuksessa sm:n osuus €/vuosi				
- vuonna 2001	9.284	10.117	9.732	
- vuonna 2002	9.250	9.448	9.748	+833
- vuonna 2003	9.250	10.994	9.492	+198
- vv. 2002 ja 2003 erotus	-	+1.546	-256	+1.744
Ammatillisen lisäkoulutuksen kurssipäivän hinta €/pv				
- vuonna 2001	135	129	137	-6
- vuonna 2002	143	157	151	+14
- vuonna 2003	144	140	141	+4
- vv. 2002 ja 2003 erotus	+1	-17	-10	
Pakollisen väestönsuojelukoulutuksen kurssipäivän hinta				
- vuonna 2001	170	142	150	-28
- vuonna 2002	158	136	137	-22
- vuonna 2003	148	133	125	-15
- vv. 2002 ja 2003 erotus	-10	-3	-12	
Kurssimaksu €/pv				
- vuonna 2001	50	88	-	+38
- vuonna 2002	59	94	-	+35
- vuonna 2003	59	86	-	+27
- vv. 2002 ja 2003 erotus	-	-8	-	

Taulukko 7: Taloudellisuustavoitteet ja toteutuma

Koulutettavapäivän hinta

Pelastusopiston kokonaistaloudellisuutta mittaava keskimääräinen koulutettavapäivän hinta oli 139 euroa vuonna 2003. Koulutettavapäivän hinta pysyi lähes edellisvuoden tasolla, mutta oli 14 euroa tavoitteeksi asetettua yksikkökustannusta (125 euroa) suurempi.

Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta ylittyi, koska bruttomenot olivat asetettua tavoitetta suuremmat ja saatu lisärahoitus kohdennettiin koulutukseen.

Kaavio 6: Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta

Opiskelijakohtainen käyttömeno

Tulossopimuksessa opiskelijakohtaisen käyttömenon tavoite oli 23.200 euroa/vuosi/ammattikurssiopiskelija. Vuoden toteutuma (= 28.950 euroa) oli 25 % (= 5.750 euroa) tavoitetta suurempi. Päälystökoulutuksen opiskelijakohtainen käyttömeno sisäasiainministeriön osuudessa oli 1.744 euroa (= 19 %) asetettua tavoitetta suurempi. Opiskelijakohtaisten käyttömenojen ylittyminen johtui ammatillisen peruskoulutuksen koulutettavapäivien alittumisesta ja bruttorahoituksen kasvusta.

Kurssipäivän hinta ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Täydennyskoulutuksen kurssipäivän hintatavoite toteutui lähes tavoitteen mukaisesti. Ylitys oli ainoastaan neljä euroa eli vajaat kolme prosenttia. Ammatillisen lisäkoulutuksen kurseista suuri osa on liiketaloudellisesti hinnoiteltua koulutusta. Näiden kurssien kustannusrakenne voi olla erilainen, koska käytännön järjestelyihin ja palveluihin sovitut vaatimukset ja tavoitteet asetetaan asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti.

Pakollisen varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta

Pakollisen varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta (133 euroa) oli 15 euroa tavoitehintaa edullisempi.

Kurssimaksu

Maksullisista kursseista perittävä keskimääräinen kurssipäivämaksu (= 86 euroa) oli tavoitetta (= 59 euroa) 45 % (= 27 euroa) suurempi. Maksua nostivat räätälöityjen kurssien hinnat ja nämä osaltaan johtivat huomattavasti tavoitetta suurempaan tulokertymään.

Kustannusperusteinen toteutumalaskelma

Kustannusperusteisissa hinnoissa vuoden 2003 investointien hankintamenot (1.753.251 euroa) on korvattu käyttöomaisuuden poistoilla (1.108.357 euroa) ja käyttöomaisuuteen sitoutuneella korolla (207.036 euroa). Poistot ja korot ovat yhteensä 437.857 euroa pienemmät kuin investointien hankintamenot, joten kustannusperusteiset hinnat ovat menoperusteisia hintoja alhaisemmat.

2.3 Tuottavuus

	TOTEUTUMA 2001	TOTEUTUMA 2002	TAVOITE 2003	TOTEUTUMA 2003	ERO TAVOITE/ TOTEUTUMA 2003
Koulutettavapäivät/ Henkilötyövuodet	833	844	845	879	34
Koulutettavapäivät/ Opettaja	1 214	1 264	1 250	1 314	64
Opiskelijat/opettaja	6,39	6,65	6,6	6,9	0,3
Opetustunnit: opiston henkilöstön osuus, %	84	77	82	81	- 1 %-yks.

Taulukko 8: Tuottavuuden toteutuma ja tavoite

Toteutumatieta on laskettu seuraavasti:

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet: $74\,668 / 84,94 = 879$

Koulutettavapäivät/opettaja: $74\,668 / 56,84 = 1\,314$

Opiskelijat/opettaja: $74\,668 / 190 / 56,84 = 6,9$

Opetustunnit: oman henkilöstön osuus 28 377, luento-opetuksen osuus 6 712

Tulossopimuksessa vuodelle 2003 asetetut tuottavuustavoitteet ylitettiin, kun koulutettavapäiviä kertyi hieman tavoitetta enemmän ja henkilöstömäärä pysyi suunnitellussa kehityksessä. Tuottavuuden tunnusluvut ovat parantuneet viime vuosina opiskelijamäärän kasvun myötä. Tuottavuuden tunnuslukuja analysoitaessa on otettava huomioon myös ulkopuolinen tuntiopetus, joka väheni noin 15 % edellisvuoteen verrattuna.

Oman henkilöstön suhteellinen osuus annetusta opetuksesta ylitti 80 % ja kasvoi selkeästi edellisvuodesta, mitä voidaan pitää hyvänä kehityksenä.

2.4 Vaikuttavuus

Pelastusopiston vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2003

Sisäisenä tavoitteena vuodelle 2003 oli, että vähintään yksi seuraavista mittareista: opettajien ammattitaito, opetusmateriaali, täydennyskoulutuskurssien kurssihallinto ja sisältö sekä kurssien kokonaisarvosana, on yhden kymmenyksen parempi kuin vuoden 1997 arvioinneissa muiden pysyessä samalla tasolla. Arvosteluasteikkona käytetään viisiportaista asteikkoa: 1 – 5.

Annetun opetuksen laatua seurattiin ammatillisen peruskoulutuksen yksittäisillä oppikursseilla sekä täydennys- ja varautumiskoulutuksessa.

Opiskelijapalaute lukuvuoden 2003 osalta on seuraava:

Ammatillinen peruskoulutus:

- opettajien ammattitaito: tavoite 4,30/toteutuma 4,28
- oppimateriaali: tavoite 3,80/toteutuma 3,97
- kurssien kokonaisarvosana: tavoite 3,82/toteutuma 4,01

Ammatillinen täydennyskoulutus:

- opettajien ammattitaito: tavoite 4,30/toteutuma 4,30
- oppimateriaali: tavoite 3,90/toteutuma 4,00
- kurssien asiasisältö: tavoite 4,20/toteutuma 4,20
- kurssihallinto: tavoite 4,20/toteutuma 4,10

Varautumiskoulutus:

- opettajien ammattitaito: tavoite 4,40/toteutuma 4,39
- oppimateriaali: tavoite 3,90/toteutuma 3,91
- kurssien asiasisältö: tavoite 4,00/toteutuma 4,12
- kurssihallinto: tavoite 4,10/toteutuma 4,13

Kaikkien koulutusmuotojen osalta arviot opetuksen laadusta ovat vakiintuneet nykyiselle tasolle, eivätkä muutokset vaikuta merkittävästi kokonaisarvosanaan.

Ammatillisen peruskoulutuksen osalta kurssien kokonaisarvosana ylittää selvästi tavoitteen. Opettajien ammattitaitoarvio pysyy hyvin vertailuluvun tasolla. Oppimateriaalin osalta palaute on aiempaan verrattuna selvästi parantunut. Tulosten luotettavuutta arvioitaessa on huomioitava arvioitujen kurssien määrää, joka jäi lopulta varsin pieneksi.

Täydennyskoulutuksessa arvioluvut näyttävät myös hyvin tyydyttäviltä. Opettajien ammattitaito, oppimateriaali sekä kurssien asiasisältö saivat samat arvot kuin asetetut vertailuluvut. Vain kurssihallinto arvioitiin 1997 vuoden lukuja kymmenyksen heikommiksi.

Varautumiskoulutuksessa saavutettiin tavoitearvot kaikissa muuttujissa. Lisäksi varautumiskoulutuksessa tiedusteltiin kurssilaisilta, kuinka moni suosittelisi kurssia muille. Kaikki vastaajat olivat valmiita suosittelemaan kurssia muillekin, mikä osoittaa yksittäisenä mittarin osana myös koulutuksen hyvää tasoa.

Koulutuksen vaikuttavuuden kehitys on ollut vuonna 2002 käytetyin mittarein mitattuna kokonaisuudessaan odotusten mukainen ja positiivinen.

2.5 Maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUS

	Hintatuetut liike- taloudelliset suoritteet	Liike- taloudelliset suoritteet	Liike- taloudellinen toiminta yhteensä (3 §)	Julkis- oikeudelliset suoritteet (2 §)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	259.380	595.944	855.324	68.775
Maksullisen toiminnan muut tuotot	19.280	59.242	78.522	0
TUOTOT YHTEENSÄ	278.660	655.186	933.847	68.775
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	854	28.767	29.621	639
Henkilöstökustannukset	15.831	66.438	82.269	97.574
Vuokrat	1.251	0	1.251	3.328
Palvelujen ostot	21.319	40.851	62.170	6.710
Muut erilliskustannukset	10.027	16.406	26.433	3.128
Erilliskustannukset yhteensä	49.283	152.461	201.744	111.380
KÄYTTÖJÄÄMÄ	229.377	502.726	732.103	-42.605
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannukset				
- tukitoimintojen kustannukset	13.029	15.708	28.737	2.785
- poistot	57.668	69.528	127.197	16.477
- korot	10.772	12.988	23.760	3.078
- muut yhteiskustannukset	482.796	567.352	1.050.148	67.918
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	564.266	665.576	1.229.841	90.258
Kokonaiskustannukset yhteensä	613.548	818.036	1.431.585	201.638
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-334.888	-162.850	-497.738	-132.863
Kustannusvastaavuusprosentti	45	80	65	34
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	363.782		363.782	
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	28.893		-133.957	
Kustannusvastaavuusprosentti käytetyn hintatuen jälkeen	105		91	
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	403.200			

Taulukko 9: Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

MAKSULLINEN TOIMINTA

Kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu Pelastusopiston maksullisista suoritteista, jotka muodostuvat sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen 2 § - 3 §:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita (3 §): hintatuettuja suoritteita ja puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Molemmista suoriteryhmistä on laadittu omat kustannusvastaavuuslaskelmat. Lisäksi maksulliseen toimintaan kuuluvat julkisoikeudelliset suoritteet (2 §), joille maksuperustepäätöksessä on säädetty kiinteä hinta.

Hintatuetut suoritteet

Vuoden 2003 talousarvion mukaan Pelastusopistolle myönnettävästä määrärahasta sai käyttää liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 403.200 euroa. Hintatuettujen koulutussuoritteiden menopohjaiseksi hinnaksi oli tulossopimuksessa asetettu 148 euroa/kurssipäivä ja tulotavoitteeksi 59 euroa/kurssipäivä. Erotus (= alijäämä) 89 euroa markkaa katettiin saadulla hintatuella, jota käytettiin 363.782 euroa. Kustannusvastaavuuslaskelma osoittaa, että käytetty hintatuki on kattanut alijäämän.

Liiketaloudellisesti hinnoiteltavat suoritteet

Puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavien markkinasuoritteiden kustannusvastaavuusprosentti on 80. Alijäämää on syntynyt 162.850 euroa. Vuoden 2003 aikana on kehitetty sisäistä kustannuslaskentaa. Kehittämistyön tuloksena on pystytty entistä paremmin kohdentamaan liiketaloudellisen toiminnan kustannukset. Saatuja tietoja ei ole riittävästi käytetty hyväksi hinnoittelussa ja liiketaloudellinen toiminta on alihinnoiteltua. Pelastusopiston on jatkossa paneuduttava liiketaloudellisen toiminnan hinnoitteluun ja korjattava hinnoittelua niin, että toiminta saadaan liiketaloudellisesti kannattavaksi (kustannusvastaavuusprosentti = 100).

Liiketaloudellinen toiminta (3 §) yhteensä

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä -laskelmassa on yhdistetty hintatuetut suoritteet ja liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet. Hintatuettuun toimintaan käytetyn hintatuen jälkeen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus on 91 prosenttia.

Julkisoikeudelliset suoritteet (2 §)

Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavien maksullisten suoritteiden lisäksi Pelastusopisto tuottaa valtion maksuperustelain 6 §:ssä tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista Pelastusopisto peri vuonna 2003 kiinteänä maksuna 59 euroa kurssipäivältä.

Nämä suoritteet ovat sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen 2 §:n mukaista koulutusta. Tulostavoitteen mukaan näiden suoritteiden tuottamiseen voitiin käyttää budjettirahoitusta 85 euroa koulutettavapäivää kohden (kurssipäivän tavoitehinta 144 euroa - kurssimaksu 59 euroa = 85 euroa), ja näin ollen julkisoikeudellisten suoritteiden menopohjainen kustannusvastaavuusprosentti pitäisi olla 41 %.

Vuoden 2003 tavoitteeksi näille suoritteille oli asetettu 1 360 koulutettavapäivää ja tulotavoitteeksi 80.240 euroa. Toteutuma oli 1 110 koulutettavapäivää ja tuloja kertyi 68.775 euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannukset olivat yhteensä 201.638 euroa ja kustannusvastaavuusprosentti 34 %. Kustannusvastaavuusprosentin alittuminen johtuu pääosin julkisoikeudellisten suoritteiden määrällisen tuloksen alittumisesta (- 250 koulutettavapäivää).

2.6 Määrärahakehys

	Tulos- sopimuksen mukainen kehys v:lle 2003	Toteutuma v. 2003	Erotus kehys/ Toteutuma v. 2003	Toteutuma v. 2002
Bruttomenot	9.619.153,00	10.703.821,27	1.084.668,27	10.186.290,71
Bruttotulot	2.210.042,00	3.254.825,09	1.044.783,09	2.280.769,58
Nettomenot	7.409.111,00	7.448.669,18	39.885,18	7.905.521,13
* hintatuki	403.200,00	363.781,55	39.418,45	404.000,00

Taulukko 10: Määrärahojen toteutuma ja kehys

Bruttomenot

Tulossopimuksen mukaan Pelastusopiston bruttomenomääräraha oli **9.619.153,00 €**

Vuoden 2003 bruttorahoitus muodostui seuraavasti:

1. Vuoden 2003 toimeenpanoasiakirjassa 9.1.2003 myönnettyt toimintamenot:

26.80.21.1	6.698.000,00	
26.80.21.2	403.200,00	
26.80.21.4	307.111,00	<u>7.409.111,00</u>

2. Sisäasiainministeriön erilliset päätökset

Vuoden 2003 I lisätalousarvio	99.600,00	<u>99.600,00</u>

3. Vuodelta 2002 vuodelle 2003 siirtynyt määräraha oli

375.298,91

4. Vuoden 2003 toteutuneet

3.254.825,09

Bruttorahoitus

11.138.835,00

Vuoden 2003 bruttomenot olivat 10.703.821,27 euroa.

Bruttotulot

Bruttotulot (= 3.254.825,09 euroa) toteutuivat 47 % (= 1.044.783,09 euroa) asetettua tavoitetta suurempina (= 2.210.042,00 euroa).

Tulotavoite 2.210.042,00 euroa oli asetettu seuraavasti:

Kurssitulot	637.740,00 €
Vuokratulot	47.300,00 €
Omaisuuuden myyntitulot	170.325,00 €
Opetusministeriön osuus amk-koulutuksen rahoituksesta	<u>1.354.677,00 €</u>
Yhteensä	<u>2.210.042,00 €</u>

Bruttotulot muodostuivat seuraavasti:

Kurssitulot	830.711,09 €
Vuokratulot	76.381,85 €
Omaisuuuden myyntitulot	758.234,53 €
Opetusministeriön osuus amk-koulutuksen rahoituksesta	1.463.844,86 €
Muut tuotot	<u>125.652,76 €</u>
Yhteensä	<u>3.254.825,09 €</u>

Vuonna 2003 kurssitulojen tulotavoite oli 637.740,00 euroa ja kurssituloja kertyi yhteensä 830.711,09 euroa eli 192.971,09 euroa (= 30 %) yli tavoitteen.

Vuokratuloja saatiin yhteensä 76.381,85 euroa, muita tuloja 125.652,76 euroa ja omaisuuden myyntituloja 758.234,53 euroa, josta suurin tuloerä oli autokaluston uusimisesta saadut vanhan kaluston hyvitykset. Opetusministeriön osuus amk-koulutuksen rahoituksesta oli 1.463.844,86 euroa ja se ylitti tavoitteen 109.167,86 euroa (= 8 %).

Nettomenot

Nettomenot olivat 7.448.996,18 euroa eli ne toteutuivat 39.885,18 euroa annettua kehystä suurempina.

Hintatuki

Maksullista toimintaa varten myönnetystä hintatuesta 403.200,00 eurosta jäi käyttämättä 39.418,45 euroa.

2.7 Muut tulokset

Pelastusopiston muut tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2003

- Opetussuunnitelmien uudistamistyön jatkaminen ja tehostaminen

Hätäkeskuspäivystäjien uusittu opetussuunnitelma hyväksyttiin 14.3.2003 ja otettiin käyttöön soveltuvien osien syyslukukaudella.

Tämän jälkeen suoritetussa opetussuunnitelmatyön kokonaistarkastelussa tavoitejärjestykseksi muodostui se, että syksyllä 2003 käynnistetään alipäällystö- ja nuorisokoulutuksena toteutettavan palopäällystön koulutusohjelman opetussuunnitelmien laatiminen, joiden jälkeen on pelastajatutkinnon opetussuunnitelmien vuoro.

Alipäällystö- ja amk-opetussuunnitelmaesitykset päätettiin laatia työryhmissä, joissa on mukana työelämän, keskeisten järjestöjen ja opiston ko. koulutusalueen opetusyksiköiden edustus. Opetussuunnitelmatyöryhmien puheenjohtajana toimii vt. apulaisrehtori. Alipäällystön opetussuunnitelmatyöryhmän ensimmäinen kokous oli lokakuussa ja amk-opetussuunnitelmatyöryhmän joulukuussa. Työ eteni loppuvuoden aikana ripeästi.

Alipäällystö- ja amk-opetussuunnitelmatyöryhmien tavoitteena on saada esitykset päätöksentekijöille kevätkulukauden 2004 aikana.

Pelastusopistossa on myös rakennettu valmiutta siirtyä järjestelmään, jossa kaikki opetus-suunnitelmat tarkistetaan vuosittain. Näin varmistamme nopean reagoinnin työelämämuutoksiin sekä myös työnantajien ja opiskelijoiden arviointeihin koulutuksemme työelämäarvoista.

- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) tehostaminen

Pelastusopisto on osallistunut pelastustoimen tutkimusten koordinointiin yhdessä sisäasiainministeriön pelastusosaston ja palosuojelurahaston kanssa. Opiston oma tutkimustoiminta on painottunut suunnitelmien mukaisesti seuraaviin osa-alueisiin: yhteiskunnallinen kehitys ja pelastustoimen organisoituminen sen osana, informaatiotekniikan hyödyntäminen ja opetusmenetelmät sekä koulutuksen vaikuttavuuden arviointi. Pelastusopisto on liittynyt Palotutkimusraadin jäseneksi ja jatkanut edelleen verkottumista muiden tutkimusta tekevien yksiköiden kanssa. Pelastusopisto nähdään tärkeänä yhteistyökumppanina eri tutkimushankkeissa ja opisto alkaa vahvistaa paikkaansa pelastustoimen verkostoituneen tutkimusyksikön luonnollisena ytimenä.

- Tietokoneavusteisen opetuksen kehittäminen ja johtamissimulaatiojärjestelmän uudistaminen

Pelastusopiston yksi keskeisimmistä lähivuosien haasteista on tietotekniikan ja tietoverkkojen nykyistä suurempi hyödyntäminen opetuksessa. Tätä tavoitetta tukevat osaltaan opistossa toteutetut Tietoverkkopohjaisten oppimisympäristöjen käytettävyys pelastustoitimessa -tutkimus sekä opiston tietohallintokartoitus. Näiden selvitysten pohjalta opisto on luomassa strategiaa tämän aihealueen kehittämiseksi. Eräänä varteenotettavana vaihtoehtona on tehdä yhteistyötä muiden turvallisuusalan organisaatioiden kuten puolustusvoimien ja poliisin koulutuskeskusten kanssa.

Pelastusopistossa on ollut käytössä JHS-johtamissimulaattori jo seitsemän vuotta. Järjestelmä alkaa olla teknisen toimintaikänsä lopussa. Periaatteet, jonka pohjalta se on aikanaan toteutettu, eivät enää vastaa niitä käsityksiä mitä pelastustoimen simuloinnista erityisesti tilanteen johtamisen osalta tällä hetkellä on. Lisäksi opetus Pelastusopistossa on uudistunut mm. amk-opetuksen myötä. Edelleen tieto- ja viestintätekniiikan käyttö opetuksessa tulee Pelastusopistossa lisääntymään tulevaisuudessa huomattavasti.

Pelastusopistossa on käynnistetty kehityshanke simuloinnin koulutusympäristön uudistamiseksi ja johtamisopetuksen lisäksi näkökulmaa on laajennettu yleisemmäksi ja kehityshankkeessa tarkastellaan kaikkea tietokoneavusteista simulointia. Tavoitteena on, että uusi ympäristö saataisiin integroitua saumattomaksi osaksi Pelastusopiston koko koulutustarjontaa. Uuden järjestelmän vaatimusmäärittely on valmistunut ja sen pohjalta ryhdytään suunnittelemaan käytännön toteutusta.

- Harjoitusalueen lisärakentaminen

Pelastusopiston harjoitusalueen lisärakennuksen rakentamistyöt päästiin aloittamaan heti alkuvuodesta 2003 ja se valmistui vuoden loppuun mennessä. Uudisrakennuksessa on lämpimän kalustohallin lisäksi myös sprinkler-simulaatiotila ja luokkatiloja. Harjoituspaoloasemanakin toimiva uudisrakennus monipuolistaa harjoitusalueen käytettävyyttä koulutuksessa.

- Pelastusopiston lisärakentamisen hankesuunnittelu

Pelastusopiston kehittämiseen valtion määrärahaehyöksissä 2004 – 2007 osoitettu määrärahan korotus mahdollistaa ammattikurssien opiskelijamäärän lisäämisen ja tarvittavien lisätoimitilojen rakentamisen. Opistossa laadittiin lisätilojen tarvekartoitus sekä alustava tilaohjelma ja hankesuunnitelma jo keväällä 2003. Varsinainen rakennussuunnittelu käynnistyi syksyllä, kun Senaatin hallitus ja sisäasiainministeriö hyväksyivät rakentamishankkeen ja lisätilojen vuokraamisen. Pelastusopistolle valmistuu suunnitelman mukaan vuoden 2005 syksyyn mennessä lisää luokka- ja työhuonetiloja, opiskelijoiden majoitus- ja sosiaali-tiloja, uudet tilat kirjastolle ja pysäköintitalo sekä lämmin kalustohalli.

- Palkkausjärjestelmän uudistaminen

Syksyllä 2002 aloitettu Pelastusopiston palkkausjärjestelmän uudistamishanke on edennyt siten, että valmistelusta vastannut työryhmä sai vuoden 2003 lopussa työnsä valmiiksi ja Pelastusopisto on jättänyt ministeriölle esityksensä opiston uudeksi palkkausjärjestelmäksi. Esityksen mukaan uudessa järjestelmässä palkkaus muodostuu tehtävän vaativuuteen sekä henkilökohtaiseen suoritukseen ja pätevyyteen perustuvista palkanosista. Uusi palkkausjärjestelmä pohjautuu opiston räätälöimään Pay Manager –järjestelmään.

Alkuvuoden 2003 kuluessa työryhmä laati tehtävän vaativuuden ja henkilökohtaisen palkanosan arviointikriteeristöt. Henkilökuntaa on koulutettu uuteen järjestelmään ja opiston kaikista viroista laadittiin tehtävänkuvaukset. Syksyllä tehtävien vaativuudet pisteytettiin ja arvioitiin suoritukseen ja pätevyyteen perustuvat henkilökohtaiset palkanosat. Tämän jälkeen on mahdollista aloittaa neuvottelut tarkentavan virkaehtosopimuksen solmimiseksi. Tavoitteena on, että Pelastusopisto siirtyy uusimuotoiseen palkkausjärjestelmään jo vuoden 2004 kuluessa.

- Työyhteisön kehittämishanke (Kaiku)

Opistossa käynnistettiin kevään 2003 aikana työyhteisön kehittämiseen tähtäävä Kaiku-hanke, johon saatiin Valtiokonttorin tarkoitukseen varaamaa rahoitusta. Opisto kohdistaa hankkeeseen myös omaa rahoitusta. Kaiku-hankkeen tavoitteena korostetaan työhyvinvointia edistäviä johtamis- ja esimiestaitoja, ikääntyvien työntekijöiden työpanoksen ja työkokemuksen hyödyntämistä sekä koko työyhteisön kehittämistä. Pelastusopiston Kaiku-hanke koostuu kolmesta osa-alueesta:

- 1) Henkilöstön työuran suunnittelumenetelmät
- 2) Johtamis- ja esimiestaidot sekä johtamisjärjestelmän kehittäminen
- 3) Keskustelu- ja viestintäkulttuurin kehittäminen

Syyskaudella 2003 järjestettiin kolme Kaiku-koulutuspäivää koko henkilöstölle ja lisäksi kolme koulutuspäivää esimiehille.

Yhteistyökumppaneina opiston Kaiku-projektissa ovat Medivire ja HAUS. Kaiku-hanke jatkuu vielä vuonna 2004.

- Opiskelijahallintojärjestelmän uudistaminen

Opetushallinnon kehitysprojektissa tavoitteena on määrittää opetushallinnon prosessien kulku ja vastuualueet, sekä oppilashallinnon, tilojen ja resurssien varauksien sekä oppimateriaalituotannon tarpeet ja niitä tukevat toimintoketjut. Tarvemäärityksen jälkeen määritetään oppilashallinnon toteutusvaihtoehdot ja niiden aikataulu tuleville vuosille. Lopputuloksena ja päämääränä projektilla on selkeyttää ja tehostaa kokonaisuutena opetushallinnon toimintoja ja tuotettuja palveluita opettajille, oppilaille ja hallintohenkilökunnalle.

Määritysprojekti käynnistyi joulukuussa 2003. Määritysprojektissa opetushallintoa tarkastellaan tietojenkäsittelyn, tietovirtojen ja tiedonhallinnon näkökulmasta. Pelastusopiston henkilöstön lisäksi projektiin osallistuu talon ulkopuolista apua, minkä tarkoituksena on tuoda kuvausmetodi määrittelyosioon.

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1. – 31.12.2003		1.1. – 31.12.2002	
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	2.412.858,43		1.814.470,90	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	76.381,85		85.180,42	
Muut toiminnan tuotot	<u>573.190,23</u>	3.062.430,51	<u>337.991,47</u>	2 237.642,79
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1.215.808,46		1.194.734,95	
Varastojen lisäys	- 6.201,89		10.240,06	
Henkilöstökulut	3.916.018,54		3.766.304,42	
Vuokrat	1.784.067,73		1.747.420,39	
Palvelujen ostot	1.749.442,90		1.597.399,78	
Muut kulut	352.095,00		355.907,15	
Poistot	<u>1.108.357,30</u>	<u>10.119.588,04</u>	<u>1.061.712,29</u>	<u>-9.733.719,04</u>
Jäämä I		- 7.057.157,53		-7.496.076,25
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	1.393,03		1.680,00	
Rahoituskulut	=	+ 1.393,03	=	1.680,00
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	123,43	<u>+ 123,43</u>	-	
Jäämä II		- 7.055.641,07		-7.494.396,25
Siirtotalouden tuotot ja kulut				
Kulut				
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	-	=	-	=
Jäämä III		- 7.055.641,07		-7.494.396,25
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista				
Perityt arvonlisäverot	15.940,08		19.276,25	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>1.293.110,36</u>	<u>- 1.277.170,28</u>	<u>1.217.368,95</u>	<u>-1.198.092,70</u>
Tilikauden tuotto-/kulujaämä		<u>- 8.332.811,35</u>		<u>- 8.692.488,95</u>

Taulukko 11: Tuotto- ja kululaskelma 2002 ja 2003

Pelastusopisto 2003
Toimintakertomus

3.2 Tase

VASTAAVA	31.12.2003		31.12.2002	
KANSALLISOMAISUUS Muu kansallisomaisuus	2.500,00	2.500,00		
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	147.561,03		49.086,45	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>215.588,18</u>	363.149,21	<u>190.495,44</u>	239.581,89
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet	4.662.469,94		4.419.158,99	
Kalusteet	98.858,23		36.145,95	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3.115,50</u>	4.764.443,67	=	4.455.304,94
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit	16.953,34	<u>16.953,34</u>	16.953,34	<u>16.953,34</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		5.144.546,22		4.711.840,17
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	34.144,69	34.144,69	27.942,80	27.942,80
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	32.161,76		95.272,57	
Siirtosaamiset	4.080,88		7.974,28	
Muut lyhytaikaiset saamiset	1.828,19		1.303,69	
Ennakkomaksut	=	38.070,83	=	104.550,54
Rahat, pankkisaamiset, ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit	247,15	<u>247,15</u>	461,05	<u>461,05</u>
VAIHTO- JA RAHOITUS- OMAISSUUS YHTEENSÄ		<u>72.462,67</u>		<u>132.954,39</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>5.219.508,89</u>		<u>4.844.794,56</u>

Taulukko 12: Tase Vastaavaa 2002 ja 2003

Pelastusopisto 2003
Toimintakertomus

VASTATTAVAA	31.12.2003		31.12.2002	
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	3.922.479,10		3.922.479,10	
Edellisten kausien pääoman muutos	- 620.578,31		-520.768,25	
Pääoman siirrot	8.647.265,55		8.592.678,89	
Tilikauden kulujäämä	<u>- 8.332.811,35</u>	3.616.354,99	<u>-8.692.488,95</u>	3.301.900,79
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot				
Ostovelat	918.887,90		892.922,65	
Tilivirastojen väliset tilitykset	98.682,52		100.634,59	
Edelleen tilitettävät erät	64.371,34		63.349,15	
Siirtovelat	521.212,14		485.987,38	
Muut lyhytaikaiset velat	-	1.603.153,90	-	1.542.893,77
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>1.603.153,90</u>		<u>1.542.893,77</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>5.219.508,89</u>		<u>4.844.794,56</u>

Taulukko 13: Tase Vastattavaa 2002 ja 2003

3.3 Talousarvion toteutumalaskelma 1.1. – 31.12.2003

	Tilinpäätös 2002	Talousarvio 2003	Tilinpäätös 2003	Tilinpäätös - Talousarvio Suurempi Pienempi (-)
Tuloarviotilit				
11.04.01 Arvonlisäverotulot	18.646,46	15.372,19	15.372,19	
13.03.01 Osinkotulot	1.680,00	1.386,00	1.386,00	
Tuloarviotilit yhteensä	20.326,46	16.758,19	16.758,19	
Menoarviotilit				
26.80.21. Toimintamenot (SMR 2 v.)	7.423.071,00	7.508.711,00	7.508.711,00	
26.80.21.1 Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	6.691.000,00	6.798.400,00	6.798.400,00	
26.80.21.2 Maksullisen toiminnan hintatuki	404.000,00	403.200,00	403.200,00	
26.80.21.4 Muut pelastushallinnon toimintamenot	328.071,00	307.111,00	307.111,00	
26.01.19 Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot		1.290.667,18	1.290.667,18	
28.01.19 Valtionvarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot		2.437,10	2.437,10	
28.80.24 VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutus-toiminta (SMR 2 v)		16.500,00	16.500,00	
28.81.23 Arvonlisäveromenot	<u>1.216.739,16</u>			
Menoarviotilit yhteensä	8.639.810,16	8.818.315,28	8.818.315,28	
Tilikauden alijäämä	<u>8.619.483,70</u>	<u>8.801.557,09</u>	<u>8.801.557,09</u>	

Taulukko 14: Talousarvion toteutumalaskelma

3.4 Liitetiedot

Liite 1

Liite 1: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Pelastusopistossa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuus	Poisto aika
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Henkilö-, johto- ja johtokeskusautot	7 vuotta
Sammutusautot	10 vuotta
Säiliö-, vaahto- ja jauheautot	10 vuotta
Pelastus- ja raivausautot	10 vuotta
Kalustoautot	8 vuotta
Miehistö- ja huoltoautot	8 vuotta
Ambulanssit	8 vuotta
Muut kulkuneuvot/kontit	10 vuotta
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	3 vuotta
Suojavarusteet	3 vuotta
Koneet ja laitteet	5 vuotta
Kalusteet	5 vuotta

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 1.600 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Liite 2:
Henkilöstökulut ja luontoisedut 1.1. – 31.12.2003

- Palkat ja palkkiot	3.122.859,08 €
- Luontoisedut	0,00 €
- Eläkekulut	564.011,29 €
- Muut henkilösivukulut	<u>229.148,17 €</u>
YHTEENSÄ	3.916.018,54 €

Lomapalkkavelat	1.1.2003	31.12.2003	Muutos €
Lomapalkkavelka	387.871,42	415.984,66	28.113,24
Henkilösivukuluvelka	98.115,96	105.227,48	7.111,52
Lomapalkkavelat yhteensä	485.987,38	521.212,14	35.224,76

Palkat ja palkkiot sisältävät kokouspalkkioita 345,00 €.

Liite 3:

**Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen
ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset**

Kansallisomaisuus

	Muu kansallisomaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	0,00	0,00
Lisäykset	2.500,00	2.500,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2003	2.500,00	2.500,00

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	643.384,33	325.232,51	968.616,84
Lisäykset	123.899,14	95.065,64	218.964,78
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2003	767.283,47	420.298,15	1.187.581,62
Kertyneet poistot 1.1.2003	594.297,88	134.737,07	729.034,95
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	25.424,56	69.972,90	95.397,46
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2003	619.722,44	204.709,97	824.432,41
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	147.561,03	215.588,18	363.149,21

	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	11.711.571,61	109.172,46	11.820.744,07
Lisäykset	1.449.413,77	79.819,11	1.529.232,88
Vähennykset	-1.747.469,46	0,00	-1.747.469,46
Hankintameno 31.12.2003	11.413.515,92	188.991,57	11.602.507,49
Kertyneet poistot 1.1.2003	7.292.412,62	73.026,51	7.365.439,13
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	991.867,61	17.106,83	1.008.974,44
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	3.985,40	0,00	3.985,40
Vähennysten kertyneet poistot	-1.537.219,65	0,00	-1.537.219,65
Kertyneet poistot 31.12.2003	6.751.045,98	90.133,34	6.841.179,32
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	4.662.469,94	98.858,23	4.761.328,17

	Ennakkomaksut ja muut keskeneräiset hankinnat	
	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	3.115,50	3.115,50
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2003	3.115,50	3.115,50

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
	Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2003	16.953,34	16.953,34
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-	-
Hankintameno 31.12.2003	16.953,34	16.953,34
Kertyneet poistot 1.1.2003	-	-
Vähennysten kertyneet poistot	-	-
Tilikauden arvonalennukset	-	-
Kertyneet poistot 31.12.2003	-	-
Arvonkorotukset	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	16.953,34	16.953,34

Liite 4:
Kansallis- ja käyttöomaisuuden arvonkorotukset

Tilivirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonkorotuksia.

Liite 5:
Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä, €

Tilivirastossa ei ole myönnettyjä lainoja.

Liite 6:
Myönnetyt valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä

Tilivirastossa ei ole myönnettyjä valtiontakauksia, valtion takuita ja muita vastuusitoumuksia.

Liite 7:
Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahanmääräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset Suomen rahaksi

Tilivirastossa ei ole ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamisia ja muita sitoumuksia.

Liite 8:
Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet
sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit

Arvopaperin nimi	Omistus- osuus-%	Myynti- oikeuksien alaraja, %	Kpl	Markkina- arvo, yht., €	Kirjanpito- arvo, €	5090 Osingot, yht., €
1303 Muut osuudet Puhelinosuuskunta KPY, Kuopio	100,0		42		16.953,34	1.386,00
1303 Muut osuudet yhteensä					16.953,34	1.386,00
Arvopaperit yhteensä					16.953,34	1.386,00

Liite 9:
Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Tilivirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Liite 10:
**Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n
2 momentissa tarkoitetulla tavalla**

Tilivirastolla ei ole täydentämistä kirjanpitoon.

Liite 11:

Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista, euroa

	Alkusaldo 1.1.2003	Kertymä vuoden alusta	Loppusaldo 31.12.2003
Siirrettyjen määrärahojen tilit			
4.02.26.80.21	375.298,91	375.298,91	0,00
4.02.26.80.21.1	69.180,55	69.180,55	0,00
4.02.26.80.21.2	253.060,71	253.060,71	0,00
4.02.26.20.21.4	53.057,65	53.057,65	0,00
4.03.26.80.21	7.525.211,00	7.087.349,53	437.861,47
4.03.26.80.21.1	6.798.400,00	6.555.614,27	242.785,73
4.03.26.80.21.2	403.200,00	363.781,55	39.418,45
4.03.26.80.21.4	307.111,00	154.301,45	152.809,55
4.03.28.80.24	16.500,00	13.652,26	2.847,74
Siirretyt määrärahat yhteensä	7.900.509,91	7.462.648,44	437.861,47

Liite 12:

Talousarviossa myönnetyt valtuudet sekä niiden käytöstä aiheutuvat menot

Tilivirastolla ei ole talousarviossa myönnettyjä valtuuksia.

Liite 13:
Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma 31.12.2003

1. Tuotto-/kulujäämä	- 8.332.811,35
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto/kulujäämässä, mutta eivät talousarvion yli-/alijäämässä (Debet +/-Kredit-)	
2.1 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarviokirjanpitoon lainkaan	1.347.629,98
2.2 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa joko talousarvioon kirjaamista odottavien erien tileille tai virhetilille	0
2.3 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tileille	- 383.567,95
2.4 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa rästien erittelytileille (harvinaista)	0
2.5 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto/kulujäämässä, mutta ovat mukana talousarvion yli-/alijäämässä (Debet -/Kredit+)	
3.1 Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarviotulona tai -menona	- 1.432.807,77
4. Laskelma yhteensä (1+2+3)	- 8.801.557,09
5. Talousarvion yli-/alijäämä	- 8.801.557,09
6. Ero (4-5)	0,00

Liite 14:
Oman pääoman muutokset, euroa

OMA PÄÄOMA	2003	2002
Valtion pääoma 1.1.1998	3.922.479,10	3.922.479,10
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.	- 520.768,25	-388.264,75
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	- 8.692.488,95	-8.748.809,63
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	8.592.678,89	8.616.306,13
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.	- 620.578,31	-520.768,25
Pääoman siirrot 1.1.	8.592.678,89	8.616.306,13
Tilinavaussiirto	- 8.592.678,89	-8.616.306,13
Siirrot valtion yleiseltä postisiirtomenotililtä	12.005.428,61	10.848.885,13
Siirrot valtion yleiselle postisiirtotulotilille	- 3.358.163,06	-2.256.206,24
Siirrot läheteiden tililtä	-	-
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	-	-
Pääoman siirrot 31.12.	8.647.265,55	8.592.678,89
Tilikauden kulujäämä 1.1.	- 8.692.488,95	-8.748.809,63
Tilinavaussiirto	8.692.488,95	8.748.809,63
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	- 8.332.811,35	-8.692.488,95
Tilikauden kulujäämä 31.12.	- 8.332.811,35	-8.692.488,95
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	3.616.354,99	3.301.900,79

Liite 15:

Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tilivirastolla ei ole ollut tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

Liite 16:

Taseeseen liittyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen liittyviä rahastoituja varoja.

Liite 17:

Taseeseen sisällyttämättömät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisällyttämättömiä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

Liite 18:

Arviomäärärahojen ylitykset ja niiden perustelut

Tilivirastolla ei ole ollut arviomäärärahojen ylityksiä.

Liite 19:

Muut oikeiden ja riittävien tietojen vaatimuksen edellyttämät mahdolliset liitteet

Pelastusopistolla ei ole olennaisuuden periaatetta noudattaen aiheellista esittää lisäliitteitä.

3.5 Tilinpäätöslaskelmien tarkastelu

Pelastusopiston tuotto- ja kululaskelma osoittaa toiminnan tuottojen kasvaneen lähes 825.000 euroa vuodesta 2002. Tuottojen kasvu johtuu pääosin palopäällystön koulutusohjelman toteuttamista varten Pohjois-Savon ammattikorkeakoululta saatujen tulojen voimakkaasta lisääntymisestä, kun päällystöopiskelijoiden määrä kasvoi. Sisäasiainministeriö rahoittaa tästä koulutuksesta ainoastaan opintososiaaliset edut, vuokrat ja investoinnit. Toinen merkittävä tekijä tuottojen kasvuun on käytöstä poistetun kaluston myyntitulojen kaksinkertaistuminen verrattuna vuoteen 2002. Vuonna 2003 ajoneuvokalustoa uusittiin paljon ja kalustorakennetta muutettiin, mistä johtuen kaluston myyntituloja kertyi poikkeuksellisesti yli 760.000 euroa.

Varainhoitovuodelle kohdistetut kulut lisääntyivät vuodessa vajaat neljä prosenttia (n. 385.000 €). Henkilöstökulut kasvoivat myös vajaat neljä prosenttia johtuen palkankorotuksista sekä pienestä henkilöstölisäyksestä. Palvelujen ostot kasvoivat voimakkaasti (lähes 10 %), koska ostopalvelujen tuottajat korottivat hintojaan ja opiston tarvitsemien ulkopuolisten palvelujen (esimerkiksi koulutuspalvelujen) määrä lisääntyi opiskelijamäärän kasvun myötä. Palvelujen ostomenoja lisää myös Pohjois-Savon ammattikorkeakoululle maksettava kehittämis- ja palvelumaksu, jonka suuruus on 4 % palopäällystön koulutusohjelmalla olevan opiskelijan vuotuisesta yksikköhinnasta. Varainhoitovuoden poistot olivat noin 1,1 miljoonaa euroa, joka on edellisvuoden tasolla.

Pelastusopiston käyttöomaisuuden arvo kasvoi vuoden aikana noin 435.000 euroa (9 %), koska investointeja pystyttiin toteuttamaan varsin runsaasti. Tämä ei kuitenkaan näkynyt poistojen kasvuna, koska merkittävä osa hankinnoista ajoittui loppuvuoteen. Opiston vaihto-omaisuus koostuu polttoaineista, lastulevyistä ja erilaisista kemikaaleista. Vaihto-omaisuusvarastoihin sitoutuneen pääoman arvo kasvoi viidenneksellä.

Alla olevasta talousarvion toteumaa kuvaavasta taulukosta ilmenee, että opistolle kertyi vuonna 2003 tuloja noin miljoona euroa talousarviossa suunniteltua enemmän. Merkittävä tulotavoitteen ylitys johtuu varovaisesta budjetoitiperiaatteesta. Kurssitulojen ja amk-tulojen kehitys sekä käytöstä poistettujen ajoneuvojen myynnistä saatavat tulot ylittivät selvästi talousarvion. Opiston kokonaismenot olivat myös lähes miljoona euroa talousarviota suuremmat. Hyvästä tulokertymästä huolimatta opisto pyrki toteuttamaan myös vuonna 2003 tiukkaa menokuria. Tavoitteena oli saada määrärahaa säästymään ja siirtymään myös seuraavalle vuodelle.

Talousarvion toteutumalaskelmaa on täydennetty ja opiston menorakennetta kuvattu seuraavilla taulukoilla.

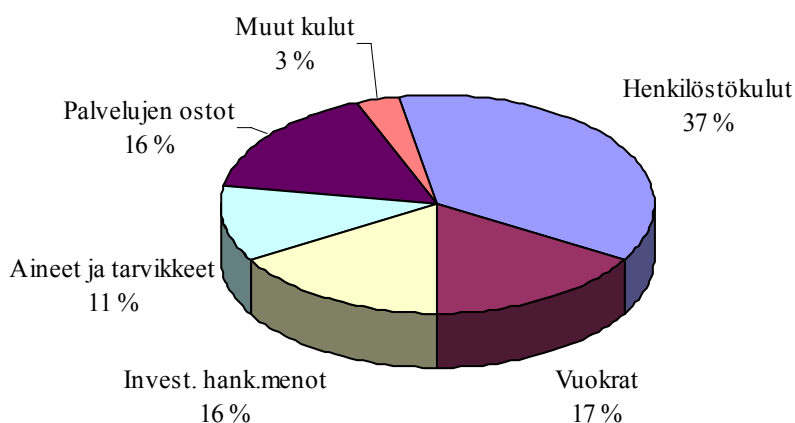
Talousarvion toteutumalaskelma, nettobudjetoidut talousarviotulot ja –menot

Talousarviotili	Määräraha tai tuloarvio		Käytettävissä	Käytetty, kertynyt tai peruutettu	Siirretty seuraavalle vuodelle (siirtomäärärahat)
	Varainhoitovuodelta	Edellisiltä vuosilta			
26.80.21. Pelastushallinnon toimintamenot (SMR 2v)					
Bruttomenot	9.718.753,00			10.703.821,27	
- bruttotulot	2.210.042,00			3.254.825,09	
=Nettomenot	7.508.711,00	375.298,91	7.884.009,91	7.448.996,18	435.013,73

Taulukko 15: Toteutumalaskelma

Menojakauma 2003 (1 000 €)

Henkilöstökulut	3.879 €
Vuokrat	1.783 €
Aineet ja tarvikkeet	1.215 €
Palvelujen ostot	1.723 €
Muut kulut	351 €
Investointien hankintamenot	<u>1.753 €</u>
Yhteensä	<u>10.704 €</u>

Kaavio 7: Menojakauma

Edellä kuvattu Pelastusopiston menojakauma kertoo paljon toiminnan luonteesta. Pelastusalan koulutus on käytännönläheistä ja vaatii paljon tiloja (mm. erillinen harjoitusalue), runsaasti ajoneuvo- ja muuta kalustoa sekä simulointilaitteistoja. Tästä johtuen vuokrien ja investointien suhteellinen osuus muodostuu suuremmaksi ja palkkausmenojen osuus pienemmäksi kuin yleensä oppilaitoksissa.

Pelastusopiston kokonaismenot vuonna 2003 olivat noin 518.000 euroa edellisvuotta suuremmat. Varsin merkittävä menojen kasvu rahoitettiin pääasiassa amk-rahoituksen lisäyksellä. Palopäällystön koulutusohjelman järjestämiseen opetusministeriön ja Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun kautta tuleva rahoitus lisääntyi opiskelijamäärän kasvun myötä noin 480.000 euroa. Menojen kasvu kohdistui investointeihin, palvelujen ostomenoihin sekä henkilöstömenoihin. Yllä kuvattu opiston suhteellinen menorakenne pysyi lähes täsmälleen edellisvuoden kaltaisena. Investointien hankintamenojen voimakasta kasvua (+ 15 %) rahoitettiin merkittävästi myös opiston käytöstä poistetun kaluston myyntituloilla, joita kertyi yli 760.000 euroa. Opiston henkilöstömenot lisääntyivät hyvin maltillisesti; vain 3 % edellisvuoteen verrattuna. Opiston vuokramenot kohosivat 2 % ja palvelujen ostomenot peräti 8 %. Ainoastaan aineiden ja tarvikkeiden hankinnat pienenivät hieman edellisvuoteen verrattuna. Opiston kokonaismenot lisääntyivät 5 % vuoteen 2002 verrattuna.

Tilinpäätöslaskelmien liitteessä 3 kuvataan käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutoksia. Aineellisten hyödykkeiden hankinnat lisääntyivät noin 9 % verrattuna edellisvuoteen. Aineettomien hyödykkeiden puolella muut pitkävaikutteiset menot pysyivät varsin korkeina harjoitusalueella toteutettujen peruskorjausinvestointien myötä. Ajoneuvojen ja muun kaluston hankintoihin sekä harjoitusalueen korjausrakentamiseen tarvitaan vuosittain reilusti yli miljoona euroa pelkästään korvausinvestointien toteuttamiseen.

4. SISÄINEN VALVONTA

Pelastusopiston sisäinen valvonta perustuu vuonna 2002 uudistettuun Pelastusopiston taloussääntöön sekä hankinta-, materiaali- ja kalustosääntöihin. Sääntöjen keskeisenä tehtävänä toiminnan ohjauksen lisäksi on opiston sisäisen valvonnan organisointi.

Valvontafunktio ja sisäisen valvonnan ohjeistaminen ja vastuuttaminen ovat uusitus- ja taloussäännössä vahvasti esillä. Johtoryhmän valvontavastuusta alkaen eri toimintojen valvonta ja vastuuhenkilö on määritelty taloussäännössä ja muissa opiston säännöissä sekä laatujärjestelmässä.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että

- Pelastusopiston voimavarat ovat tehokkaassa käytössä. Keskeisten, arvoltaan merkittävimpien resurssien käyttöastetta seurataan säännöllisin väliajoin johtoryhmässä.
- Toiminnan tuloksellisuuden seuranta ja analysointi on toteutettu siten, että tulossopimuksen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisin väliajoin johtoryhmässä.

Opiston johto ja yksiköiden esimiehet vastaavat siitä, että menetyksiltä vältytään ja seuraavat sekä varmistavat, että suunnitelmat ja toimenpideohjeet menetysten välttämiseksi ovat ajan tasalla ja niitä noudatetaan.

Pelastusopiston laatu järjestelmän mukaisessa perehdyttämisessä sisäisen valvonnan osalta ohjeistetaan muun muassa virkapuhelinten, ajoneuvojen ja taksien käyttöä sekä perehdytetään henkilökuntaa yleisimpiin säädöksiin ja määräyksiin kuten esimerkiksi virkamiesten sivutoimikäytäntöihin ja matkustussääntöön.

Sisäinen valvonta Pelastusopistossa on osa johtamista ja sisäinen tarkkailu kuuluu toimintojen vastuuhenkilöiden tehtäviin. Erillistä sisäistä tarkastusta ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi perustaa noin 87 henkilön tilivirastoon.

5. ALLEKIRJOITUS

Tilinpäätös on hyväksytty.

Kuopiossa, 26. päivänä helmikuuta 2004

Rehtori Reijo Tolppi

PELASTUSOPISTON NEUVOTTELUKUNTA 2003 – 2005

Puheenjohtaja	Rehtori Reijo Tolppi	Pelastusopisto
Jäsenet	Kansanedustaja Ulla-Maj Wideroos	Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund (FSB) rf
	Yliopettaja, opetusneuvos Erkki Jaakkola	Helsingin Pelastuskoulu
	Johtaja Jyrki Landstedt	Hätäkeskuslaitos
	Lääninvalmiusjohtaja Leevi Pajunen	Itä-Suomen lääninhallitus
	Vs. paloiesimies Markku Fagerlund	Kunta-alan ammattiliitto KTV ry
	Dekaani, professori Juhani Ruuskanen	Kuopion yliopisto
	Opetusneuvos Seppo Niinivaara	Opetusministeriö
	Tulosaluejohtaja Sirkka Lappalainen	Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu
	Koulutusjohtaja Juhani Seppä	Sisäasiainministeriö
	Johtava lakimies Antero Oksanen	Suomen Kuntaliitto
	Palomies Matti Kaarna	Suomen Palomiesliitto SPAL ry
	Puheenjohtaja, pelastuskomentaja Kari Lehtokangas	Suomen Palopäällystöliitto (SPPL) ry
	Toimitusjohtaja Simo Tarvainen	Suomen Pelastusalan keskusjärjestö (SPEK) ry
	Palokunnanpäällikkö Pekka Koivunen	Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry
	Vahinkovakuutusjohtaja Veli-Matti Ojala	Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
	Johtava tutkija Olavi Keski-Rahkonen	VTT Rakennustekniikka
Sihteeri	Hallintopäällikkö Ilpo Kääriäinen	Pelastusopisto

